

Ocenjujemo

Gledališče

Lutz Hübner in Sarah Nemitz:

Kar je bilo in kar bo

režija Samo M. Strelec

Mestno gledališče Ptuj

★★★★★

Lamentacije o zapostavljenosti komedije pri sestavljanju gledališkega repertoarja so že desetletja stalnica, vendar posebnih sprememb ni opaziti, še vedno jih večina gledaliških hiš iz različnih razlogov redko uvrsti na program. Kar je nenavadno, ne samo da je odziv gledalca na določeno družbeno ali osebno oziroma intimno topiko praviloma bolj intenziven in angažiran pri ironično afirmativnem kot pri duhamorno didaktično tragičnem narativu, komedija tudi mehča konfliktnost in spodbuja dialog, učinkovito spreminja norme in poglede ter namesto enostranskega odziva vzbuja celo paleto kompleksnih, neredko tudi nasprotujočih si emocij.

Nekoliko lahkotnejša programska zasnova je izredno pomembna tudi pri animiranju novega občinstva. Tukaj je še staro načelo *variatio delectat*, ki se zdi zaposta-

vljeno, kar ni kakšna gledališka ekskluziva, podobno je stanje pri večini umetniških zvrsti. Vsaka produkcija komedije se zato zdi toliko pomembnejša, zlasti če je ta na solidni ravni. Nemški dramski tandem Lutz Hübner in Sarah Nemitz nedvomno sodi med renomirane komediografe, saj sta menda trenutno najbolj igrana nemška dramatika, besedilo *Kar je bilo in kar bo* je po premieri v Hamburgu v zadnjih dveh letih doživelo kar nekaj uprizoritev, nedavno tudi v Mestnem gledališču Ptuj.

Režiser (in prevajalec teksta) Samo M. Strelec je z velikim uspehom uprizoril njuno komedijo *Marjetka*, str. 89, ki je doživela več kot tristo ponovitev, kar je za slovenske razmere nedvomno imponantno, *Kar je bilo in kar bo* tudi glede na odziv občinstva verjetno uspešnica. Recept je dokaj enostaven, zakonca v zrelih letih obujata spomine, pri čemer se nostalgije reminiscence in psevdofuturistične projekcije prepletajo z razočaranji, razblinjenimi upi in konflikti, vendar se na koncu vse postavi na svoje mesto oziroma smo priča nekakšni ironični verziji principov zgodbe *Kakor napravi stari (in stara)*, je zmeraj prav s srečnim koncem.

Anekdotično nizanje prizorov iz zakonskega življenja (ki seveda nimajo nič opraviti z Bergmanom) je domiselno umeščeno v gledališče oziroma se njuno življenje, v katerem se ni zgodilo nič posebej dramatičnega in kolosalnega, odvrti kot nekakšen teater v teatru, kar nekako ob inventivnosti prezentacije nakazuje še premiso, da je tudi življenje slehernika vredno odrske uprizoritve. Glavni vlogi odigrata Ksenija Mišič in Srdjan Grahovac. Z uvedbo dvojezičnosti se dogajanje dinamizira in mu vtisne širši značaj dvojne kulturne identitete, tudi nekatere replike zvenijo bolj komično v različnih jezikih, ob tem ta dvojezičnost občasno služi kot element stopnjevanja napetosti in drugič kot eksemplaričen primer možnosti harmoničnega sožitja. Tako Ksenija Mišič kot Srdjan Grahovac svoja lika odigrata pristno emocionalno in kljub občasnim kratkim stikom in verbalnim spopadom toplo in obojestransko naklonjeno, saj kljub konfliktom odnos poteka brez ostrih robov oziroma se ti kmalu obrusijo. Nekaj je tudi bolj resnih vložkov, ki aludirajo na potencialno resnejše prestopke, vendar ti ostanejo na ravni namiga in bolj

DELO

ponedeljek, 19. maja 2025
centralna@delo.si

služijo manifestaciji obče ljudskih miselnih pregreh ter stranpoti kot predstavitvi realnih deviacij. V različnih stranskih oziroma asistenčnih vlogah nastopa Vid Klemenc, ki je zelo suveren pri levitvi iz lika v lik, ob tem zagotavlja še tridimenzionalnost predstave, ki bi sicer ostala v gabaritih dialogov in monologov.

Scenografija, spet delo Sama M. Strelca, je domiselna in dokaj ambiciozna glede na majhno dvorano ptujskega gledališča, domiselna je tudi izbor glasbe, ki še potencira bodisi nostalgično in melanholično bodisi ostro konfliktno atmosfero. Predstava *Kar je bilo in kar bo* je primer v vseh pogledih solidnega projekta, ki zabava, ob tem pa na kratkočasen in dovolj luciden način tudi odpira nekatera relevantna eksistencialna vprašanja, četudi ta na videz delujejo nekoliko klišejsko in vsakdanje. Kar je več kot številni veliko bolj velikopotezno zastavljeni gledališki projekti, ki poskušajo skladno z danes prevladujočimi trendi predstaviti določene teme na sila resen in brezpriziven način, ki ne pušča maneverskega prostora za sproščeno ironično distanco.

PETER RAK

Glavni vlogi odigrata Ksenija Mišič in Srdjan Grahovac, z uvedbo dvojezičnosti se dogajanje dinamizira in mu vtisne širši značaj dvojne kulturne identitete. FOTO PROMOCIJSKO GRADIVO